

Inleiding

De VN resolutie 56/38: het regelt “ongeoorloofd geweld van de ene staat tegen de andere staat”.

Resolutie 56 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties werd op 19 augustus van het derde werkjaar van de Veiligheidsraad aangenomen. De stemming gebeurde op de onderdelen van de resolutie apart.

Door de Katholieke Universiteit Leuven, Faculteit Rechtsgeleerdheid Instituut voor Internationaal Recht, is er een grondige studie gemaakt over de VN resolutie 56 / 38, zie hierna:

Working Paper Nr. 111 - oktober 2007

Internationaal recht en het unilateraal gebruik van geweld door Staten: het Jus ad Bellum onder vuur

Prof. Dr. Jan Wouters en Prof. Tom Ruys

Het Instituut voor Internationaal Recht van de K.U.Leuven groepeert het onderwijs en onderzoek dat aan de rechtsfaculteit van de K.U.Leuven wordt verricht op het gebied van het internationaal recht en het recht van de internationale organisaties. Het Instituut organiseert ook congressen, seminars, workshops en lezingen die actuele internationaalrechtelijke thema's onder de aandacht brengen. Sinds de lente van 2007 neemt het Instituut deel aan het Leuven Centre for Global Governance Studies. Dit interdisciplinair onderzoekscentrum van de humane wetenschappen is gericht op het uitvoeren en bevorderen van interdisciplinair onderzoek op het vlak van thema's die verband houden met globalisering, processen van governance en multilateralisme, met een bijzondere focus op de volgende domeinen, rekening houdend met de vele transversale onderwerpen: (i) handel en duurzame ontwikkeling; (ii) vrede en veiligheid; (iii) mensenrechten, democratie en rechtsstaat; en (iv) de Europese Unie en multilaterale governance op wereldvlak.

De reeks working papers, gestart in 2001, streeft naar een betere verspreiding van de resultaten van het onderzoek van het Instituut en van andere onderzoekers binnen de academische gemeenschap en daarbuiten.

Zij bevat bijdragen in het Nederlands, in het Engels en in het Frans. Naar deze working papers mag met gepaste bronvermelding verwezen worden. Voor meer informatie en een volledige lijst van beschikbare working papers, raadpleeg de internetsite van het Instituut voor Internationaal Recht op www.internationaalrecht.be en de website van het Leuven Centre for Global Governance Studies op www.globalgovernancestudies.eu

© Instituut voor Internationaal Recht, K.U. Leuven, 2001-2008

Instituut voor Internationaal Recht K.U.Leuven

Tiensestraat 41, B-3000 Leuven

Tel. +32 16 32 51 22 Fax +32 16 32 54 64

Prof. Dr. Jan Wouters, Gewoon Hoogleraar Internationaal Recht en het Recht van Internationale Organisaties; Directeur, Leuven Centre for Global Governance Studies en Instituut voor Internationaal Recht, K.U.Leuven

Het recht op gebruik van geweld

De vraag is of de gemeente Putten recht had om gebruik te maken van geweld op 21-12-2013, de zogenaamde ruimingsactie?

Het gaat hierbij om het *Jus ad Bellum*

In het rapport van de KU. Leuven wordt onder no.2.1. verwezen naar het volkenrechtelijke verbod inzake het gebruik van geweld.

Wij citeren uit het rapport een gedeelte van 2.2. Over de draagwijdte van artikel 2&4 HVN:

2.2. De draagwijdte van artikel 2§4 HVN

Artikel 2§4 HVN wordt algemeen als de hoeksteen van het VN-Handvest beschouwd. De bepaling luidt als volgt: *“In hun internationale betrekkingen onthouden alle Leden zich van bedreiging met of het gebruik van geweld tegen de territoriale integriteit of de politieke onafhankelijkheid van een Staat, of op elke andere wijze die onverenigbaar is met de doelstellingen van de Verenigde Naties.”* De eerlijkheid gebiedt te verduidelijken dat deze versie niet strookt met de ‘officiële’ Nederlandstalige versie van het artikel zoals gepubliceerd in

het Belgisch Staatsblad in 1987.²⁴ Het tweede zinsdeel van de bepaling – “of op elke andere wijze ....” – wordt in deze versie immers losgekoppeld van de ‘dreiging met of het gebruik van geweld’: *de bepaling verbiedt dus niet alleen de ‘dreiging met of het gebruik van geweld’, maar evenzeer “elke andere handelwijze die onverenigbaar is met de doelstellingen van de Verenigde Naties”*. Het gevolg is een verbodsbepaling die dermate ruim is dat het geweldverbod in feite aan kracht inboet. Wellicht gaat het om een foutieve vertaling van de (authentieke) Franstalige tekst “...soit de toute autre manière incompatible avec les buts des Nations Unies”.²⁵ Paradoxaal genoeg was de tekst van het Handvest die in 1987 in het Staatsblad verscheen bedoeld als een verbeterde versie van de vertaling die in 1946 verscheen, en die wél de correcte inhoud van artikel 2§4 HVN weergaf.²⁶ Doch dit terzijde.

Het geweldverbod wordt niet alleen erkend als een norm van internationaal gewoonterecht, maar ook als een norm van jus cogens.²⁷ **Het is bijgevolg van toepassing op alle Staten, ongeacht lidmaatschap van de Verenigde Naties.** Om de precieze draagwijdte van artikel 2§4 HVN af te bakenen, moeten we eerst uitmaken wat wordt verstaan onder het begrip ‘geweld’. Gedurende de voorbereidende werkzaamheden van het Handvest, stelde de Braziliaanse delegatie voor om een verwijzing naar ‘militair en economisch geweld’ op te nemen. Dit amendement werd evenwel verworpen en de invulling van het begrip ‘geweld’ werd doelbewust opengelaten.²⁸ Inmiddels bestaat er eensgezindheid – bevestigd door de gangbare statenpraktijk – dat het begrip alleen gewapend of militair geweld dekt, met uitsluiting van bijvoorbeeld economische of psychologische druk.²⁹ Anderzijds wordt aan het concept ‘militair geweld’ wel een brede interpretatie gegeven in die zin dat zowel ‘direct’ geweld (rechtstreekse aanvallen tegen een andere Staat) als ‘indirect’ geweld hieronder ressorteren. Zo stelde het Internationaal Gerechtshof in de Nicaragua-zaak van 1986 dat de Verenigde Staten artikel 2§4 HVN hadden geschonden door wapens

Uit artikel 3.2. Andere mogelijkheden tot unilateraal gebruik van geweld? citeren wij het volgende:

In ieder geval laat *het recht op zelfbeschikking geen gebruik van geweld toe* – noch door etnische groepen of door derde Staten – buiten de context van dekolonisatie of vreemde bezetting.¹⁵

En dan de slotbeschouwing:

4. Slotbeschouwing

Deze bijdrage wilde tot een beter inzicht komen in de stand van zaken van het internationaal recht betreffende het unilateraal gebruik van geweld aan de hand van een studie van het volkenrechtelijke kader en de recente statenpraktijk terzake. De vele ontwikkelingen, vooral gedurende de laatste 8 jaar, geven aan dat deze rechtstak thans bijzonder woelige tijden doormaakt. Van rustig recht is hier geen sprake, wel integendeel. Het komt aan de internationale gemeenschap toe om in de komende jaren opnieuw de nodige coherentie en stabiliteit in deze rechtstak aan te brengen en een aantal duidelijke basisbeginselen te herbevestigen, ten einde de historische evolutie naar een jus contra bellum in een rechte lijn te houden. **Zo niet, staan ons bange tijden te wachten** - en is het perspectief van “laws of the jungle”, geschetst in het openingscitaat van Robert Cooper, niet zo ver af.

Gemeente Putten aansprakelijk

De gemeente Putten verschuilt zich achter de Nederlandse wetgeving waarmee zij de ruimingsactie en het gebruik van geweld rechtvaardigde. De gemeente Putten wil de Veluwe Israel Vrijstaat (afgekort VIV) niet als zodanig erkennen, hoewel zij op de hoogte is van alle feiten. De oprichtingsacte en de procedure die wij gevolgd hebben om de Veluwe Israel Vrijstaat op legale wijze op te richten heeft de gemeente Putten per aangetekende post ontvangen. Er is door de gemeente Putten binnen de gestelde termijn van zes weken geen bezwaar aangetekend tegen de oprichting van de VIV. Evenwel heeft de gemeente Putten geen enkele rekening gehouden met de rechtmatigheid van de VIV. De gemeente Putten is op zeer snelle wijze overgegaan tot het gebruik van geweld, om op die wijze de kop van de VIV in te drukken, wat men zag als een legaal verloren terrein dat men heroveren moest via geweld. Daarna zouden de

oprichters van de VIV wel hun mond houden en koest blijven. Het pakte anders uit voor de gemeente Putten.

Het Handvest van de Verenigde Naties

http://nl.wikipedia.org/wiki/Handvest_van_de_Verenigde_Naties

http://www.europa-nu.nl/id/vh9lpkb93no0/handvest_van_de_verenigde_naties

4.Hoofdstuk II Lidmaatschap Artikel 3

De oorspronkelijke Leden van de Verenigde Naties zijn de staten die hebben deelgenomen aan de Conferentie van de Verenigde Naties betreffende Internationale Organisatie te San Francisco, of die eerder de Verklaring van de Verenigde Naties van 1 januari 1942 hebben ondertekend, en dit Handvest ondertekenen en het bekrachtigen overeenkomstig artikel 110.

Artikel 4

1. **Het Lidmaatschap van de Verenigde Naties staat open voor alle andere vredelievende staten** die de in dit Handvest vervatte verplichtingen aanvaarden en die, naar het oordeel van de Organisatie, in staat en bereid zijn deze verplichtingen na te komen. 2. De toelating van zulk een staat tot het lidmaatschap van de Verenigde Naties geschiedt bij besluit van de Algemene Vergadering op aanbeveling van de Veiligheidsraad

De Gemeente Putten c.q. de Staat der Nederlanden kan ons c.q. de Veluwe Israël Vrijstaat niet beschuldigen van geweld, van oorlogszucht en van illegale oprichting der vrijstaat. Wij zijn een vredelievende staat, die zelfs tijdens het gebruik van geweld door de gemeente Putten zich beheerste en niet overgegaan tot gebruik van geweld. Het gebruik van geweld vinden wij zinloos, zie onze brochure no. 737 www.pentahof.nl

en www.veluwse-israel-vrijstaat.nl

Wij eisen van de Gemeente Putten vervolgens:

- a. herstelpenningen vanwege de aangebrachte schade en vergoeding voor alle gemaakte fouten ondanks waarschuwingen onzerzijds
- b. eerherstel (rehabilitatie)